

JMG

Vad sa egentligen Tsipras?

En kvalitativ textanalys av svenska tidningars nyhetsrapportering av Greklands krisen

Författare

Joel Eriksson

Henrik Norman

Handledare

Mathias Färdigh

Journalistprogrammet HT15

Abstract

The aim of this study was to investigate the news coverage of the Greek government-debt crisis which escalated during the summer of 2015. Our intention was to compare the four biggest nationwide newspapers Aftonbladet, Dagens Nyheter, Expressen and Svenska Dagbladet to see if their news coverage differs. Our results showed that their coverage was similar regarding what they covered, but the morning papers had a more in depth reporting. It also showed that the framing of the cause of the debt crisis were the same. However, our findings suggest that the morning papers had a more unbalanced reporting of the different actors.

Innehåll

1. Inledning.....	5
2. Bakgrund.....	6
2.1 Finanskrisen.....	6
2.2 Sommaren 2015.....	7
3. Tidigare forskning.....	8
4. Syfte och frågeställningar.....	9
4.1 Syfte.....	9
4.2 Frågeställningar.....	10
5. Teori.....	10
5.1 Medias makt.....	10
5.2 Vad är en nyhet?.....	12
5.3 Nyhetsvärdering.....	13
5.4 Nyhetsurval.....	15
5.5 Framing (gestaltningsteori).....	15
5.6 Objektivitet.....	16
6. Metod.....	18
6.1 Kvalitativ textanalys.....	18
6.2 Avsändaren i textanalysen.....	18
6.3 Metodproblem.....	19
6.4 Att mäta objektivitet.....	20
6.5 Urvalskriterier för artiklar.....	21
6.6 Avgränsning.....	22
6.7 Validitet.....	23
7. Analys.....	24
7.1 Antal artiklar.....	25
7.2 Nyhetsvärdering.....	26
7.3 Framing.....	32
7.4 Objektivitet.....	34
8. Slutdiskussion.....	38
9. Vidare forskning.....	39
10. Källförteckning.....	41
10.1 Tryckta källor.....	41
10.1 Elektroniska källor.....	43

10.3 Empiriskt material	43
11. Analysschema.....	44

1. Inledning

Grekland bär skulden för Europas ekonomiska kris. Åtminstone om vi ska tro den rapportering som skett internationellt. Undersökningar av amerikansk (Tracy, 2012), brittisk (Touri & Rogers, 2013) och tysk (Assimakis, 2015) medias rapportering har pekat på att det är Grekland som varit skyldig till sitt eget problematiska läge i ekonomin. Det lyfts ofta även som en risk att krisen ska spridas från Grekland till övriga Europa och kanske övriga världen. Hela situationen är så komplex att det inte finns en självklar och enda sanning, ändå har den internationella pressen varit ganska samstämmig - det är Greklands fel.

Vi har inte hittat någon liknande undersökning om svensk medierapportering av Grekland, därför hoppas vi kunna bidra med en bild av hur svensk media har rapporterat om Greklands krisen. En vidare utveckling av studierna nämnda ovan finns i kapitlet Tidigare forskning.

Det finns olika förklaringar till varför Grekland har hamnat i det läget man är i. Och dessa är ofta skarpt kontrasterande (Bârgăoanu et al. 2010:7). Oavsett vad som är sant finns det undersökningar som visar på att det ofta rapporterats om Grekland som problemet i internationell press. Som Picard skriver är det helt avgörande för det europeiska samarbetet att medlemsländernas invånare förstår hur EU fungerar. Och nästan uteslutande är det via det egna landets media som invånare tar till sig information och nyheter om EU. Följderna av det blir så klart att det som lokala tidningar eller tv-kanaler rapporterar också blir det som invånarna tycker och tänker (Picard, 2015:1-3).

I den här kvalitativa textanalysen undersöker vi hur de fyra tidningarna Aftonbladet, Dagens Nyheter, Expressen och Svenska Dagbladet rapporterade om Greklands krisen sommaren 2015. Hur har nyheterna värderats i tidningarna? Hur har krisen gestaltats? Har någon aktör gynnats eller missgynnats? För att undersöka detta har vi använt teorier om nyhetsvärdering, gestaltning och objektivitet.

Som medlem av EU är det viktigt för svenskarna att få en så korrekt bild det går av skeendena inom unionen. Vi har exempelvis ett möjligt medlemskap i valutaunionen EMU i framtiden och då är det helt avgörande att vi förstår varför kriser som denna uppstått. I ett större perspektiv blir det nödvändigt att se hur den här typen av rapportering formas. Kan vi lita på att tidningarna ger oss läsare en nyanserad bild?

2. Bakgrund

2.1 Finanskrisen

Innan vi kan gå vidare till sommaren 2015 är det viktigt att ha en grundläggande förståelse för hur den ekonomiska krisen uppstått. Det finns så klart inte en enda förklaring till varför den grekiska ekonomin har hamnat i den här krisen. En del argumenterar för att den ekonomiska krisen i Europa är efterföljderna av subprime-lånen på den amerikanska bomarknaden. Det här spred sig och blev till en global ekonomisk kris som sedan tog sitt grepp om Europa (Picard 2015:3-4).

Den europeiska krisen påverkades vidare av krascher på bomarknaderna i exempelvis Spanien. Följderna blev att stora lån behövde ställas ut till länder som vid det här laget uppvisade stora budgetunderskott. Grekland hade också ett kraftigt underskott, då det politiska spelet hade trissat upp skattelättnader och pensionsförmåner som inte täcktes av skatteintäkterna. I fallet Grekland framkom även att det fanns stora tveksamheter i hur landets finanser redovisats. Siffror hade helt enkelt ändrats (Picard 2015:4).

Det här ledde till stora krav från ECB, IMF och Euroländerna för att stödlån skulle ställas ut till grekerna. Kraftiga skattehöjningar, privatiseringar i välfärden och höjd pensionsålder var några av kraven. Det här har lett till en situation där missnöjet gentemot politiker som genomför åtstramningar och kritik mot kravställarna blivit vardag i den grekiska debatten (Picard 2015:5-6).

2.2 Sommaren 2015

“Pengarna är slut. Bankerna håller stängt och Grekland behöver nu nya stödlån från Europeiska centralbanken (ECB) för att hålla näsan över den finansiella vattenytan.”
(www.svt.se, 1).

Under sommaren 2015 stod Grekland på nytt inför en eventuell finansiell kollaps. Tyskland som det största landet och den huvudsakliga långivaren till Grekland satte ner foten med sina krav för eventuella förlängningar av lånen. Under perioden missade Grekland den inbetalning till IMF som de var skyldiga till (www.svt.se, 2). Det här gjorde att Grekland riskerade att förklaras bankrott om inte nya stödlån kunde förhandlas fram. Dessa lån var villkorade till att grekerna gjorde kraftiga politiska och ekonomiska reformer och att de skötte sina tidigare inbetalningskrav. I den svenska debatten har det förenklat ofta handlat om huruvida Tyskland och Angela Merkels krav på Grekland är orimliga och mobbade eller rättvisa och lämpliga.

Under den här perioden har vi flera viktiga händelser. Speciellt under sommarmånaderna var det mycket som hände. Citatet som inleder den här delen är från svt.se ger en ganska bra bild över hur situationen såg ut när det var som mest rapportering under sommaren. När krisen var som allra värst beslutade den grekiska regeringen att en folkomröstning om stödpaketet skulle genomföras. I en intervju med Sveriges Radios utsände Jalal Lalouni uttalar sig en grekisk väljare om hur svår omröstningen är att greppa men ändå anser den som viktig (www.sverigesradio.se). Att grekerna själva inte helt förstod vad de röstade om ger en fingervisning om hur svårt ämnet var att rapportera om.

Flera veckor för sent beslutade så det tyska parlamentet att det ändå var rimligt att grekerna skulle få ett nytt lån. Det här skedde den 17 juli, dagen efter att Grekerna gått med på kraven i det nya stödpaketet. Det här skedde efter flera veckors hårda förhandlingar mellan Tyskland, EU och Grekland (www.svt.se, 3). Hela den här sommarens kris kan vi förenklat räkna som slut efter att EUs finansministrar sagt ja till det slutgiltiga förslaget till stödpaketet den 15 augusti (www.svt.se, 4).

3. Tidigare forskning

Då den ekonomiska krisen egentligen pågått sedan 2007 finns det en del internationella studier på just hur medier rapporterar om den. Vi har däremot inte hittat någon undersökning som gjorts specifikt på svensk rapportering om finanskrisen. Greklandskrisen som skedde sommaren 2015 är en del av den större krisen men anledningen till att det blev sommarens stora följetång i svensk media var just för att landet höll på att sättas i konkurs och lämna eurosamarbetet, vilket skulle leda till ännu mer osäkerhet kring världsekonomin. Nedan presenteras några undersökningar som är relevanta för vår studie.

I en studie gjord 2013 av Maria Touri och Shani Lynn Rogers undersöks hur brittisk press rapporterar om just krisen i Grekland men i ett tidigare skede än vår undersökning. Touri och Rogers säger att brittisk press ofta får kritik för att de skulle förmedla nyheter som gör att den brittiska publiken blir skeptiska till eurosamarbetet. Deras studie undersöker hur den brittiska pressen gestaltar den ekonomiska krisen för sin publik, om krisen berättas ur ett brittiskt perspektiv och om tonen eller språket i nyheterna skulle vara ställningstagande. Deras resultat visar att det finns en del som tyder på att kritiken inte är obefogad (Touri & Rogers, 2013:175). Undersökningen visar att majoriteten av de undersökta artiklarna gestaltar krisen som att ansvaret och problemen ligger hos de grekiska politikerna och det grekiska folket, snarare än EU och andra aktörer (Touri & Rogers, 2013:182).

I en undersökning av Kevin Rafter (2014) om hur två irländska radiokanaler rapporterade om den irländska finanskrisen, där bankerna fick stora stödpaket för att överleva, har det framkommit att den ekonomiska journalistiken ofta låter en viss typ av elitpersoner komma till tals. Det visade sig även att journalister i stor utsträckning fått agera experter. Rafter beskriver det här som en sorts pseudojournalistik (Rafter 2014:5). Med det menas att journalister som specialiserats på ett ämne får tolka skeendena som händer istället för att beskriva vad som har hänt.

Det är inte bara inom den irländska journalistiken den här typen av snedfördelning i representationen sker. 2011 gjorde James F Tracy undersökningen "Covering "Financial Terrorism" som visade på liknande resultat i fråga om vem som fick uttala sig kring den

finansiella krisen i Grekland i amerikansk media (Tracy, 2011: 518). I undersökningen framgår också att den amerikanska pressens förklaringar till den grekiska finanskrisen var oansvariga greker och att ansvaret låg hos dem. Där deras beteende riskerade att "smitta" övriga Europa och i förlängningen också världen. Han lägger fram åtta olika inramningar av den grekiska krisen. De här inramningarna, eller frames, är också förklaringsmodeller för själva krisen. Den absolut vanligaste förekommande framingen av problemet är Grekland som en smittbärare och finanskrisen som rådde där riskerade att spridas vidare. Den näst vanligaste framingen var det grekiska folket som orsak till sitt eget lidande - oförfärdiga greker som av lättja lät det hända (Tracy, 2011: 522-523). Här liknar rapporteringen alltså det exemplet från den brittiska pressen som presenterats tidigare.

I en undersökning av två stora tyska tidningars omslag som Tseronis Assimakis gjort framgår liknande resultat som i fallen ovan. I tidningen Focus framställdes grekerna som en opålitlig partner som tyska folket var tvunget att rädda trots ett ansvarslost beteende. I samma studie undersöktes också Der Spiegel som till skillnad från Focus gav en mer nyanserad bild och belyste krisens olika nivåer (Assimakis, 2015).

Jesper Strömbäck skriver att de studier som gjorts på tolkande journalistik i Sverige har kommit fram till att runt 40 procent av alla nyheter är övervägande tolkande. Men samtidigt tyder inget på att det skulle öka, åtminstone inte om man utgår från det senaste decenniets utveckling (Salgado & Strömbäck, 2011:153). Vi kommer inte att undersöka i vilken utsträckning det varit tolkande journalistik, men det är viktigt att veta att det här även är en verklighet i Sverige, precis som i Irland.

4. Syfte och frågeställningar

4.1 Syfte

Att undersöka hur fyra svenska tidningar rapporterade om Greklands krisen sommaren 2015.

4.2 Frågeställningar

Hur har rapporteringen av den ekonomiska krisen i Grekland sett ut i de fyra största svenska dagstidningarna?

1. Skiljer sig tidningarnas nyhetsvärdering?
2. Skiljer sig tidningarnas gestaltning av Greklands krisen?
3. Var tidningarna objektiva i sin rapportering?

5. Teori

5.1 Medias makt

Den grundläggande frågan om mediernas makt kan någonstans vara frågan om vem som styr dagordningen. Historiskt sett är det inte helt klart vilken makt media faktiskt har haft. I medieforskningens linda var övertygelsen att mediernas makt var stark. Sedan avtog det här synsättet för att i viss mån komma tillbaka. I dagsläget har det kommit till ett läge där forskningen ser den potentiella makten men inte överdriver den. Den makt som media faktiskt har är villkorad till dagordningssättning. I flera studier har det visats att den mediala dagordningen korrelerar starkt till hur befolkningens dagordning ser ut (McCombs, 2004:46).

Ett bra exempel som tyder på att den mediala dagordningen påverkar samhällets dagordning är när Västtyskland under 1974 upplevde ett hot om oljebrist. De största tidningarna drog stort på det och på flera ställen uppstod brister. I efterhand visade det sig att det tvärtemot vad som hade förväntats fanns en större mängd olja i landet. Men till följd av rapporteringen blev det på sina ställen ändå en brist då personer köpte på sig lager. Alltså blev tidningarnas rapportering en faktor i människors beteenden och i längden självuppfyllande (McCombs, 2004:48).

Vi kommer inte att kolla på dagordningsteorin och försöka utröna varför det har rapporterats och vilka saker det har rapporterats om under krisen. Att undersöka vad som har kommit med och vad som inte har kommit med i rapporteringen om krisen är en alldeles för stor uppgift.

Däremot är det viktigt att alltid veta att det som inte väljs som nyheter också påverkar hur vi tänker. Vi ska istället titta på det som valdes ut som nyheter och försöka avgöra hur det har framställts.

Många undersökningar visar att journalistiken har gått till att bli allt mer tolkande. Djerf-Pierre och Weibull menar att journalistiken har gått från att vara speglade till granskande och nu till sist tolkande. Detta har lett till en förskjutning av makten då journalisterna står för makten att tolka den information som senare ska nå medborgarna. Esaiasson och Håkansson menar att det här är "en av samhällets största maktförskjutningar under 1900-talet" (Strömbäck 2012:278).

Patterson (1993) säger att valrapporteringen idag består av fakta och tolkningar. Medias tolkningar skapar ett tema som sedan bekräftas med fakta. Patterson hänvisar till en undersökning av Kristi Andersen och Stuart Thorson från 1989. Anderson och Thorson gjorde en studie i bevakningen av amerikanska presidentval under åren 1896, 1928, 1960 och 1984 i amerikansk media. Deras undersökning visade att under 1896, 1928 och 1960 fick presidentkandidaternas tal vara en stor del av nyheterna. Nyheterna från 1896 och 1926 var uppbyggda till stor del av långa oklippta citat från talen i artiklarna utan någon form av analys från media. 1960 däremot hade tidningarna börjat analysera och tolka talen men då i separata artiklar som då var märkta med "News Analysis". Vid 1984 hade den tolkande och analyserande journalistiken blivit det dominerande sättet att rapportera om presidentvalet. Den raka refereringen av tal som hade varit det vanliga sättet att rapportera om val under 1896 och 1928 var nu endast en tiondel av bevakningen av presidentvalet 1984. Nu var artiklarna sammansatta av olika händelser och presidentkandidaterna fick mindre utrymme i artiklarna, istället tog man uttalanden från olika tillfällen och satte ihop för att iscensätta en slags debatt, som om kandidaterna pratade med varandra (Patterson, 1993:67-68). Nu refererar Patterson visserligen till undersökningar av amerikanska presidentval, men även undersökningar av svenska valrörelser stärker Pattersons tes om tolkande journalistik då det är vanligt förekommande även här (Strömbäck 2012:278).

Den här makten blir extra påtaglig i ett fall som den finansiella krisen i Grekland. Publikens behov av media blir ännu större när frågorna är svåra att förstå som i fallet med finanskrisen i Grekland. Det ligger både ekonomiska, politiska och mänskliga nivåer i allt det som händer. I en sådan händelse som har så många dimensioner är det kanske inte så konstigt att läsarna vill ha mer hjälp att tolka det som händer, däremot ökar en sådan typ av journalistik kravet på att journalisterna gör det här på ett bra sätt, eftersom läsarna inte längre tar del av förstahandskällor på samma sätt som tidigare.

Följderna av det som hände beskrevs oftast som potentiellt monumentala för både grekerna och resten av världen. Mekanismer som kan påverka åt olika håll innehåller ofta så många lager och kräver både politisk och ekonomisk kunskap för att förstå. Gör vi en jämförelse med exempelvis Tsunamikatastrofen var det lättare att förstå vad som var den stora "grejen". En flodvåg kom, massvis med människor påverkades omedelbart och långsiktigt. Det hade varit betydligt lättare för den vanliga mediekonsumenten att ta del av och förstå en presskonferens som rörde tsunamin än en presskonferens som rörde Greklands krisen. Eftersom den grekiska krisen har så många dimensioner och är så komplex är det därför extra intressant att undersöka medias rapportering kring den.

5.2 Vad är en nyhet?

För att kunna undersöka nyhetsartiklar måste vi definiera vad en nyhet är. Ofta nämns allmänintresse som ett krav och att journalister inte kan förklara vad en nyhet är utan bara känner igen en nyhet när de ser den. Andra ser enklare på saken och hävdar att nyheter är allt det som nyhetsmedier publicerar. Men oavsett hur man ser på nyheter så brukar det låta att en nyhet är något som faktiskt har hänt, är nytt eller har ny information om en tidigare händelse. Nyheten är sann och utgår från riktiga människor och riktiga händelser (Ghersetti, 2012:205).

Medierna rapporterar om det de tycker viktigt att rapportera om. Således kan inte allt som har hänt få plats i medierna, vilket gör att vissa saker publiceras och andra inte, men det som publiceras anses vara av intresse för medierna, källor och publiken (Nord & Strömbäck, 2005:18).

Strömbäck (2014) skriver att det som medier rapporterar om inte är speglingar av verkligheten utan det är berättelser om verkligheten. Det beror på att mediernas format är begränsat medan verkligheten är obegränsad, därför måste man välja vad som visas upp (Strömbäck, 2014:178).

5.3 Nyhetsvärdering

Forskningen kring nyhetsvärdering har alltid tampats med problemet att medier sällan har någon princip för vad som är en nyhet utan att det är mer flytande och relativt. Vad som blir en nyhet är snarare professionella känslor än ett fastställt kriterium (Nord & Strömbäck, 2005:20).

På grund av detta har journalistikforskningen utifrån flertalet olika sorters studier försökt utröna vad som krävs för att en nyhet ska bli en nyhet. Många olika forskare har genom åren kommit med olika förslag på vilka faktorer som är signifikativa men sammanfattningsvis handlar det om *närhet*, *sensation/avvikelse*, *elitcentrering* och *förenkling* (Ghersetti, 2012:212 ff).

5.3.1 Närhet

För att något ska uppmärksammas av medierna måste det finnas närhet. Antingen kulturellt, geografiskt eller tidsmässigt. Publiken måste kunna känna närhet till kulturen händelsen utspelar sig i eller känna att händelsen är nära rent geografiskt och/eller att händelsen händer nu - det måste vara aktuellt (Ghersetti, 2012:212-213).

5.3.2 Sensation/avvikelse

En annan faktor i vad som medierna uppmärksammar är om händelsen är avvikande från det normala eller är något sensationell. Det oväntade och ovanliga, i både positiva och negativa händelser, även om det oftare blir negativ rapportering då brott, krig och olyckor har ett allmänt större nyhetsvärde (Ghersetti, 2012:213).

5.3.3 Elitcentrering

Om nyheten har så kallade elitpersoner är det ett högt nyhetsvärde för medierna. Elitpersoner kan vara till exempel politiker, sportstjärnor eller mediepersonligheter. Varför elitpersoner är intressanta för medierna är för att det är personer som ofta har den positionen i samhället att deras val påverkar många människor, samtidigt som de lever intressanta liv. Människor som inte är så kallade elitpersoner förekommer också i rapporteringen givetvis, men då ofta på grund av att de är med om någon speciell händelse (Ghersetti, 2012:213-214).

5.3.4 Förenkling

Som tidigare nämnt i teorikapitlet menar Strömbäck att nyheter inte är speglingar av verkligheten utan snarare fragment från den (Strömbäck, 2014:178). Nyheter är raka och enkla historier från verkligheten. Medier har svårt att rapportera om långa komplexa företeelser och rapporterar oftast om enskilda händelser. Detta för att nyheterna ska vara begripliga och få intresse från publiken. Men detta blir ett problem då komplicerade och utdragna händelser blir avskalade och i viss mån tillspetsade (Ghersetti, 2012:214).

5.3.5 McManus modell

Med utgångspunkt från Ghersettis beskrivning om de olika faktorerna som spelar in har vi valt att göra på ett liknande sätt som Lars Nord och Jesper Strömbäck gör i Hot på agendan. De använder sig av John H McManus modell som innefattar kategorierna Nytt, Närhet, Konsekvens, Känslor, Betydelse, Ovanlighet, Konflikt, Visuell kvalitet, Underhållning, Utgångsläge (Nord & Strömbäck, 2005:22). Vi kommer att använda de första sju kriterierna i vår analys. Vi har inte möjlighet att i den här undersökningen även undersöka bildmaterialet, hur underhållande frågan är, eller hur stor kunskap publiken har. Därför kommer vi bara att ställa de sju första frågorna anpassade till Greklands krisen.

Våra frågeställningar korrelerar med Ghersettis sammanfattning av nyhetsvärdering. Det vi inte mäter direkt är Förenklingen som hon beskriver den. Däremot kommer vi att prata om tidningarnas förenklingar och visa på skillnader i analysen. Det här gör vi med Ghersettis problematisering i åtanke.

5.4 Nyhetsurval

Som vi tidigare nämnt handlar journalistik om att göra val. Att välja vad som ska rapporteras och vad som inte ska rapporteras. En viktig faktor är för nyhetsurvalet är nyhetsvärdering som vi presenterat ovan, men det finns fler element som påverkar. Givetvis innehållet, alltså vilka människor, fenomen och förhållanden som förekommer. Men även form, alltså hur nyheten presenteras i det tilltänkta mediumet. Ghersetti skriver att det finns en yttre och inre form hos en nyhet. Den yttre handlar om att nyheten ska anpassas efter ett utseende och hur ofta mediet publiceras. Som i vårt fall är det tryckta dagstidningar som kommer ut en gång om dagen. Ghersetti ger exempel om att längre mer djupgående reportage passar bättre i morgontidning. Den inre formen i en nyhet handlar om texten. För att publiken ska förstå nyheten och i vilket sammanhang den förekommer, måste journalisten forma den efter en berättarmodell (Ghersetti, 2012:216).

För att göra något lättbegripligt i det begränsade utrymmet som medier har är den journalistiska vinkeln ett viktigt verktyg. Att vinkla handlar om att lyfta fram eller fokusera på den mest intressanta aspekten, vilket kan leda till att annan viktig information hamnar i periferin eller utelämnas (Ghersetti, 2012:217).

5.5 Framing (gestaltningsteori)

Robert Entman (1993) är en av de mest citerade när det gäller begreppet framing. Såhär lyder hans definition: *“Framing essentially involves selection and salience. To frame is to select some aspects of a perceived reality and make them more salient in a communicating text, in such a way as to promote a particular problem definition, causal interpretation, moral evaluation, and/or treatment recommendation for the item described.”*

Framing, to frame eller på svenska - att gestalta - innebär alltså att man väljer ut vissa saker ur verkligheten och visar upp det, medan andra saker väljs bort. Både det som faktiskt kommer med och det som inte kommer med påverkar hur någonting ramar in. Det som visas upp av verkligheten bidrar till olika problemformuleringar, tolkningar samt lösningar på dessa problem (Entman, 1993:52).

Det finns två olika typer av framingeffekter när det gäller mer psykologiska studier av framing. Den ena är ekvivalensgestaltningar (equivalency frames) och den andra är sakgestaltningar (issue frames). Ekvivalensgestaltningar är mest relevant för vår undersökning då det handlar om hur ordval och formuleringar påverkar folks inställning till olika saker som har samma innebörd. I ett experiment av Kahneman och Tverskys (1984) fick två grupper ta del av information om ett åtgärdsprogram för att hantera spridning av en sjukdom. Åtgärdsprogrammet och resultatet var det samma, men det presenterades på olika sätt. Ena gruppen blev presenterade med information om hur många man kunde rädda med åtgärdsprogrammet medan den andra gruppen fick informationen presenterad med fokus på hur många som skulle dö om man nu skulle använda sig av åtgärdsprogrammet. Stödet för programmet varierade beroende på just hur det hade formulerats, där den grupp som hade fått ta del av programmet som var formulerat som att de kunde rädda människor fick ett större stöd (Shehata, 2012:328). Entman (1993) menar att experimentet ovan är ett exempel på hur framing avgör hur folk tar till sig ett problem och hur de agerar gentemot problemet. Vidare menar Entman att experimentet visar att framing lägger fokus på vissa utvalda delar av verkligheten och samtidigt leder bort fokus från andra delar (Entman, 1993:54).

Vi är väl medvetna om att det inte går att mäta framingeffekterna utan att testa dessa på en publik. Vi kommer inte att göra det. Däremot är det intressant att se hur gestaltningen görs. Baserat på hur framingeffekter har påverkat publiken vid tidigare forskning tror vi att det ändå går att föra en diskussion kring det, även om vi inte kommer kunna visa resultat av påverkan det kan ha på publiken. För att göra det här kommer vi att ställa frågor om hur varje artikels problem, orsaker och lösningar gestaltas.

5.6 Objektivitet

Journalistiken i Sverige har i mycket tagit efter amerikanska ideal kring objektivitet. Detta tillsammans med saklighet och en mindre strävan att vara ett politiskt språkrör går att beskriva som journalistikens professionalisering (Djerf-Pierre & Wiik 2012:178).

För att besvara frågan om tidningarnas objektivitet i rapporteringen av Greklandskrisen måste vi förstå begreppet objektivitet. En klassisk modell är den av Jörgen Westerståhl (1972) som vi kommer redogöra för här. Westerståhl menar att för att vara objektiv behövs två

huvudsakliga komponenter - saklighet och opartiskhet. Saklighet uppnås genom hög sanningshalt och relevans. Opertiskhet nås genom en balans och en neutral presentation (Westerståhl, 1972: 152ff).

5.6.1 Kravet på sanning

För att vara saklig måste det som det rapporteras om vara sant. Kravet på sanning är det viktigaste kriteriet för att vara objektiv då alla andra krav blir ointressanta att undersöka om rapporteringen inte är sann till att börja med. Det kan vara om en person har begått ett brott - har personen faktiskt begått brottet? Har politikern verkligen sagt så - är talet rätt återgivet? Sådana och liknande enstaka händelser är enklare att ta reda på sanningen kring. Däremot mer komplexa händelser som bakgrund till ett krig eller förklaringar av diverse utvecklingar i ett land är svårare att ge svar på om det är sant eller ej, men å andra sidan är sanningskravet på sådana förklarande nyheter inte lika viktigt utan är då snarare en fråga om relevans (Westerståhl, 1972:14).

5.6.2 Kravet på relevans

För att vara saklig måste det som det rapporteras om vara relevant. Westerståhl skriver att bedöma om något är relevant är svårt men att det handlar om att avgöra om vilka olika fakta som presenteras i en nyhet är väsentliga för att förstå vad det handlar om, alltså vad som ska uppmärksammas och inte. Westerståhl hänvisar till nyhetsvärderingskriterierna, om än ej fastställda utan snarare flytande, men att de ofta avgör vad som är relevant att uppmärksamma (Westerståhl, 1972:15).

5.6.3 Kravet på balans

För att vara opartisk måste det som det rapporteras om vara balanserat. Vid en konflikt med två parter är det viktigt att båda sidor behandlas lika. Westerståhl menar att det vid en tvåpartskonflikt ter sig enkelt att ägna lika mycket uppmärksamhet åt båda sidor men när det blir fler parter blir det svårare att balansera så alla parter får lika mycket uppmärksamhet (Westerståhl, 1972:18-20).

5.6.4 Kravet på neutral presentation

För att vara opartisk måste det som det rapporteras om vara neutralt presenterat. Med detta menas att den som rapporterar (mediet) varken tyr sig till eller tar avstånd från den berörda parten i sin rapportering. Nyheten ska göras på ett neutralt sätt vilket görs genom främst ordval som är som neutrala och som är varken positiva eller negativa (Westerståhl, 1972:21).

Vi kommer att med utgångspunkt från partiskhetens två kriterier Balans och Neutral presentation titta på hur de svenska tidningarna har rapporterat kring krisen i Grekland i vår analys. Sanningskriteriet kommer vi inte att kunna gå igenom. Det går igenom i avgränsningskapitlet där det förklaras att rapporteringen är pålitlig. Relevansen däremot mäts genom en sammantagen bedömning av hur nyhetsvärderingskriterierna används. Att mäta objektivitet är svårt, det är mycket som spelar in. En förutsättning att vi ska kunna få ut bra resultat är därför att vi är konsekventa i vår användning av analys-schemat, speciellt då svaren i nyhetsvärderingsdelen spelar roll för resultaten i objektivitetsundersökningen.

6. Metod

6.1 Kvalitativ textanalys

Då vi vill djupdyka i nyhetsrapporteringen av Greklands krisen är den kvalitativa textanalysen ett bra verktyg. Vi vill få svar på våra frågor, frågor som enklare kan besvaras genom att läsa ett fåtal texter mer noggrant.

6.2 Avsändaren i textanalysen

En textanalytisk tolkning kan göras med fyra olika strategier för att relatera texterna. Dels på uttolkaren, som då bygger på hur forskaren själv uttolkar det som står i texten, dels avsändaren, som då relaterar texten till författaren av texten, dels mottagaren, som då relateras till hur omgivningen kan ta emot texten och slutligen har vi hur det kan relateras till den omgivande diskursen (Bergström & Boréus, 2011:24). I den här undersökningen är vi främst intresserade av avsändarna. Vilket i det här fallet är Sveriges fyra största tidningars rapportering kring den grekiska krisen som tolkas med avseende på nyhetsvärdering, objektivitet och framing.

I det här är vi väl medvetna att framinganalys främst görs med hänseende på hur mottagarna tar emot texten och vi kommer bara att ha möjlighet att undersöka avsändarens texter. Men som Bergström och Boréus argumenterar går det att i hög grad anta att mottagarna av en nyhetstext ofta talar samma språk som författarna (Bergström & Boréus, 2011:33). För att göra exemplet lite tydligare kan vi tänka oss en prenumerant. Den läser återkommande en tidnings artiklar. Den läser med stor sannolikhet tidningen för att den anser att den får informationen den behöver genom läsningen. Vi kan då anta att personen har stor tilltro till tidningen, så beroende på vad tidningen skriver kommer läsaren att uppfatta saker på olika sätt. Därför kommer det ändå vara relevant att prata om resultaten av frågorna som handlar om framinganalys.

6.3 Metodproblem

I en textanalys går det inte att som författare helt frikopplas sig och vara helt objektiv. Den förförståelse en människa har hjälper alltid till i tolkning av texter. Det här ska vi såklart försöka koppla bort så bra vi kan, men vi får inte glömma bort att det ändå finns där. För att kunna hantera detta behöver därför hela tiden reflektera över våra egna tolkningar. Hur påverkar våra egna kunskaper det vi tolkar ur texten? Gör vi det kontinuerligt går det att komma förbi den här problematiken och samtidigt göra oss påminda om vår egen roll i undersökningen (Bergström & Boréus, 2011:25).

Den kvalitativa textanalysen ställer stora krav på författaren att inte ta steg ifrån att undersöka det som faktiskt ska undersökas. Det finns två håll att gå, det ena är att arbeta med förhandsdefinierade kategorierna på svaren. Det här innebär i stort att analysformatet måste innehålla kategorier till vilka svaren på undersökningens frågeställningar kan fogas in. Det kräver inte bara en stor förkunskap utan ett väl utvecklat verktyg som om det inte blir bra kategorier i stor utsträckning tappar kraftigt i validitet (Esaiasson et al, 2012: 217).

Vi har valt att gå på det andra alternativet. Det som går att beskriva som ett öppet förhållningssätt. Dels för att händelserna i krisen är så komplexa, här går det återigen att göra

jämförelsen med tsunamin, som är mer rak som händelse. Det öppna förhållningssättet ställer inte kraven på att modellen ska ha färdiga kategorier vari svaren kan placeras in. Förenklat går det att säga att svaren tolkas utefter frågorna som ställs i samband med att undersökningen görs. Kategorierna behöver alltså inte vara klara från start. Det här öppnar upp för en undersökning som inte på samma sätt riskerar att fastna i felaktigheter på grund av tidigare eventuella snedsteg i kategorisering (Esaiasson et al, 2012: 217).

Vad metoden däremot saknar är den tydlighet som fås av förhandsdefinierade kategorier. För att inte hamna på sidospår som verkar intressanta blir frågeställningarna extra viktiga. Hela tiden är det viktigt att tänka att det är våra frågor som måste besvaras och inte en massa andra (Esaiasson et al, 2012: 217-218). Även om det kan vara intressant att gå in djupare på hur Alexis Tsipras har framställts som politisk och privat person blir det helt avgörande för undersökningen att inte glida in på den typen av sidospår.

6.4 Att mäta objektivitet

6.4.1 Saklighet: Relevans

För att undersöka om något är relevant kommer vi att gå efter nyhetsvärderingsprinciperna. Som tidigare nämnt i teorikapitlet hänvisar Westerståhl till dessa, som menar att publikens intresse avgör vad som är relevant (Westerståhl, 1972:153). Nu är Westerståhls undersökning som vi hänvisar till från 1972 och mycket har hänt sedan dess, men vi har anledning att tro att det här i stora drag stämmer, vilket kanske kan visas genom olika nyhetsvärdering på de olika tidningarna, då de troligtvis har olika publikers.

6.4.2 Opartiskhet: Balans

För att undersöka balansen i artiklarna kommer vi ställa frågan om parterna blir lika behandlade - framförallt i form av utrymme. Då vi i huvudsak bara har två parter i den här konflikten blir det enklare än om det hade varit fler inblandade. Westerståhl skriver att detta är den enklaste prövningen gällande objektivitet då det handlar om att mäta parternas

utrymme - om det finns en jämställd balans av uppmärksamheten parterna får i nyhetsmaterialet (Westerståhl 1972:21). Får parterna uttala sig om samma saker?

6.4.3 Opartiskhet: Neutral presentation

När det gäller att undersöka den neutrala presentationen kommer vi in på ordval och uttryck som används från förmedlarens sida - finns det någon värdering i orden som används, alltså är orden som används av tidningen positiva, negativa eller neutrala? Och i och med det - tar förmedlaren avstånd ifrån, eller identifierar sig förmedlaren med någon av parterna? (Westerståhl 1972:21).

6.5 Urvalskriterier för artiklar

Sökord: Grekland, Grexit, Greklands krisen, Merkel, Varoufakis, Tsipras,

Händelser:

30 juni - Grekland missar inbetalning samt Nej till nytt stödpaket av EU

17 juli - Tyskland röstar Ja till förslag för nytt stödpaket med krav på Grekland

15 augusti - Grekiska riksdagen röstar Ja till förslaget

För att få fram våra artiklar använde vi av oss mediearkivet Retriever. Därefter skrev vi in våra sökord "grekland OR grexit OR greklands krisen OR merkel OR Tsipras OR varoufakis". På så vis skulle vi få alla artiklar där dessa ord förekom. Därefter valde vi mellan vilka datum vi ville ha dessa artiklar. Då en av våra händelser skedde 30 juni valde vi artiklar från 30 juni till och med 1 juli. Därefter gick vi igenom och sållade efter våra uppsatta kriterier och valde bort de texter som ej var nyhetsartiklar eller de artiklar som inte handlade om Greklands krisen som till exempel kulturartiklar, ledare, opinion. Förtydligande här är att exempelvis kulturartiklarna då innehöll något av sökorden men inte alls behandlade krisen. Hade det handlat om krisen hade även kulturartiklar analyserats. Vi har även valt bort artiklar som helt skrivits av TT.

Nästa händelse under Greklandskrisen som vi ville undersöka skedde den 17 juli och då använde vi oss av samma sökord som ovan men ändrade datum från 17 juli till och med 18 juli. Den sista händelsen skedde 15 augusti och använde vi samma sökord som tidigare nämnt och ändrade datum från 15 augusti till och med 16 augusti. Sammanlagt gick vi igenom 25 artiklar.

Anledningen till att vi bara väljer artiklar från den tryckta upplagan är att i den tryckta upplagan ställs medierna inför val över vad som ska få plats i tidningen. En redaktör har valt ut vart i tidningen artikeln ska placeras och därmed hur stor artikeln ska vara. Detta medför att journalisten tvingas välja vilka ingredienser som ska tas med i den slutgiltiga publiceringen. Detta jämfört med webbpublicerade artiklar där utrymme inte är något problem och mediet inte ställs inför samma val och inte behövs väljas bort till förmån för något annat. Detta samt att artiklar på webben kan ändras i efterhand, det kan inte den tryckta artikeln.

6.6 Avgränsning

6.6.1 Objektivitet - Saklighet: Sanning

Som vi tidigare nämnt i teorikapitlet är det viktigaste kravet för objektivitet sanningshalten. Det kan tyckas märkligt, men vi kommer inte att undersöka sanningshalten i tidningarnas rapportering i den här undersökningen. Dels på grund av att det skulle bli en annan sorts undersökning än den vi vill göra. För att undersöka sanningshalten i rapporteringen skulle vi behöva utforma och göra två olika undersökningar. Men även på grund av tidspressen, vi har helt enkelt inte tid att gå till originalkällor för att undersöka sanningshalten i artiklarna, utan vi är mer intresserade av undersöka vad tidningarna har rapporterat och jämföra deras olika rapporteringar.

Westerståhl som gjorde studier av objektivitet på 70-talet gjorde undersökningar av längre följetonger i medier och menar att sanningskravet inte är lika aktuellt då som om det vore enstaka händelser som stod för sig själva (Westerståhl, 1972:152). Vår undersökning kan givetvis inte jämföras med Westerståhls gedigna arbete kring objektivitetsbegreppet, men vi finner ingen anledning till att misstro tidningarna i detta avseende.

Dessutom har vi anledning att tro att svenska medier har hög sanningshalt då svensk media har en tradition av att ha hög professionalitet. Det kanske framstår som godtyckligt, men vi utgår helt enkelt från att rapporteringen är sann. Dessutom vill vi argumentera för att om en tidning skulle ha låg sanningshalt i sin rapportering skulle den tidningen i fråga möta stor kritik från andra konkurrerande medier, speciellt i dagens mediaklimat, vilket är något som vi inte märkt av.

6.7 Validitet

Varje vetenskaplig undersökning måste genomgå vissa viktiga steg för att kunna anses korrekt. Det som kanske kan ses som det viktigaste av alla steg är det som i stor utsträckning avgör hur god en undersökningens validitet är. Det steget är operationaliseringen från teori till empiri (Esaiasson et al, 2012: 58).

I den här undersökningen har vi valt att inte försöka uppfinna hjulet på nytt. De frågeställningar vi har använt oss av i analys-schemat är välbeprövade modeller. Frågor om objektivitet bygger på Jörgen Westerståhls modell. Nyhetsvärderingen har vi tagit efter Jesper Strömbäck och Lars Nords översättning av McManus modell, som visserligen använts för TV ursprungligen, men som fungerar lika bra i textbaserade nyheter enligt dem. Vi valde att ta bort frågorna som främst rör tv-nyheter och anpassade modellen något till Greklandskrisen. Frågorna om framing kommer från Entmans teori och vi har inte tagit några längre steg ifrån den (Esaiasson et al, 2012: 59).

Som det tidigare beskrivits kommer den här uppsatsen inte att kunna säga något med säkerhet om hur framingeffekterna påverkar läsarna. Vi kommer ändå att ha med en diskussion om framing.

Analys-schemat som skapades, och som finns med i appendix, är baserat på våra teorier, och dessa är sedan tidigare väl beprövade. Det har gjort att det har varit lätt att om och om igen upprepa samma analys på de olika artiklarna, och det har egentligen aldrig varit svårt att avgöra hur en text ska tolkas. Och i de fall vi har stött på problem med materialet har vi noga diskuterat detta med utgångspunkt från teorin och därmed kunnat avgöra hur det ska tolkas.

I den här undersökningen finns det så klart också vissa saker som kan påverka det här. Exempelvis har vi undersökt olika typer av texter. Det här kan innebära ett litet problem. Språket som används i en näringslivsartikel kan vara annorlunda från det i en artikel skriven av en politisk korrespondent. Även om vi hela tiden använder samma verktyg kan enheten som ska undersökas ha olika egenskaper. Vi har i det sammanhanget diskuterat oss till hur det ska analyseras. Det här i sin tur innebär att begreppsvaliditeten kan anses god (Esaiasson et al, 2012: 63).

Reliabiliteten bygger på att vi har använt mätinstrumentet, alltså analys-schemat, på rätt sätt (Esaiasson et al, 2012: 63). Eftersom vi gör analyser som baseras på en kvalitativ studie går det såklart inte säga att vi inte har missat något, någon gång. Det kan ha förekommit. Det är svårt att avgöra den typen av fel då varje analysenhet ser olika ut. Vi har läst varje text fyra gånger, vilket har minskat risken för att missa något. Frågorna har besvarats först efter att läsningen av texten har gjorts. Med det här vill vi argumentera för att ge en högre reliabilitet.

Här går det att argumentera för att det väl teorikopplade analys-schemat och den noggranna analysen gör att den sammantagna resultatvaliditeten kan anses hög.

7. Analys

Nedan följer en presentation av resultaten som materialet har givit. Inledningsvis kommer en sammanfattning av det inhämtade materialet, därefter en redogörelse av vad som hände under dessa datum. På så vis får den läsare som nu inte riktigt kommer ihåg vad som hände i Grekland under sommaren 2015 få sig en uppfriskning. Det här kan också hjälpa för att förstå kontexten i resultatexemplen som följer.

Resultaten kommer att presenteras baserat på huvudfrågeställningarnas underkategorier. Alltså på det viset frågorna var indelade i analys-schemat. Strukturen blir således nyhetsvärderingen först, följt av framingen och därefter objektiviteten. Hela kapitlet avslutas med en övergripande analys av hela undersökningen.

7.1 Antal artiklar

Totalt sett har vi undersökt 25 artiklar som överensstämde med våra urvalskriterier.

Aftonbladet 3 st

Expressen 4 st

Dagens Nyheter 8 st

Svenska Dagbladet 10 st

De olika datumen är valda utefter att det hände saker som har haft stor inverkan på händelseförloppen i finanskrisen. Månadsskiftet juni-juli är den period då det kan sägas ha varit som störst oro och förvirring hos grekerna. I mitten av juli kom de första tecknen på en lösning. Slutligen mitten av augusti, när ett nytt stödpaket röstades igenom runt om i Europa. Nedan följer en sammanfattning av händelserna baserat på hur det rapporterades i tidningarna.

30 juni - 1 juli

Den grekiska regeringen beslutar om att folket ska få göra en folkomröstning om de nya villkoren för stödpaketet från EU-sidan. Det här leder till demonstrationer i Aten och de grekiska bankerna stängs under sex dagar. Folket kan inte ta ut mer än 60 euro per dag för att inte bankerna ska kollapsa.

Börsen faller på grund av turbulensen och oron om vad som ska hända vid folkomröstningen. EU:s ledare uppmanar grekerna att rösta ja, med risken att det annars kan bli en "grexit" - alltså att Grekland lämnar eurosamarbetet.

Vid midnatt den 1 juli missar Grekland sin inbetalning till IMF (International Monetary Fund), vilket i förlängningen kan leda till att IMF begär Grekland i konkurs, beroende på hur förhandlingarna går. Den grekiska befolkningen är tudelad i frågan - opinionsmätningar visar att grekerna vill ha kvar euron men samtidigt känner sig dåligt behandlade av både den

grekiska regeringen och långivarna, som sätter press på det grekiska folket med kapitalrestriktioner.

17 juli - 18 juli

Efter en period av hårda förhandlingar röstade Tyskland för de nya eftergifterna grekerna själva gått med på. Runt om Europa har nu den hårda tonen vänts något. Politiker, däribland Sveriges finansminister Magdalena Andersson ställer sig positiva till att grekerna ska kunna få ett nytt lån.

Tsipras själv uttrycker att eftergifterna som grekerna nu röstat igenom varit nödvändiga för att undvika kaos. Att de strandade förhandlingarna nu börjar komma igång betyder i förlängningen att tilltron ökar och bankerna ska kunna öppnas igen. Tsipras ställs inför ett svårt parlamentariskt läge där personer som gått emot partilinjen kan komma att plockas bort. Det skulle troligtvis kunna leda till ett framtida nyval. Ändå är det här en utveckling som gör att han kan pusta ut.

15 aug - 16 aug

Det som har hänt nu är egentligen en förlängning på det som röstades igenom i juli, men nu är det definitivt. Greklands parlament har röstat för det nya lånpaketet och röstas det igenom i de övriga euroländers parlament kommer det att generera ett stödpaket på 85 miljarder euro.

Problemen från juli med det parlamentariska läget återstår för Tsipras parti Syriza. Många ledamöter röstade emot eller la ner sin röst. Det här kan i sin tur leda till nyval. Det blir då ett nytt orosmoln för det stödpaket som nu är på väg. Bland vanliga greker återstår ändå ilskan i att de faktiskt röstade nej i folkomröstningen. De röstade emot hårdare krav som nu ändå genomförs. De känner sig helt enkelt svikna av politikerna i Aten.

7.2 Nyhetsvärdering

Huvudfråga: Skiljer sig tidningarnas nyhetsvärdering?

7.2.1 Närhet, konsekvens och känslor

Frågorna kring närhet, konsekvens och känslor är svåra att skilja åt. Det är ofta så att svaret på dessa frågor i undersökningen är väldigt lika varandra. Det har inte alltid varit självklart att de går att skiljas åt.

Det som händer i Grekland har en kulturell och geografisk närhet till Sverige, men tidningarna har olika nyhetsvärdering, ofta beroende på vilken sorts tidning det är. Som Ghersetti skriver så måste publiken känna en närhet till nyheten. Vad vi kan se förekommer kopplingar till Sverige i högre grad i kvällstidningarnas rapportering än i morgontidningarnas (Ghersetti, 2012:212-213). Men med det sagt så förekommer kopplingar till Sverige även i morgontidningarna. Skillnaden är att kvällstidningarna hellre vinklar utifrån det svenska perspektivet medan morgontidningarna oftare har EU i fokus.

För att exemplifiera är Expressens artikel "Börskrasch i USA" från den 30 juni publicerad under vinjetten "Krisen i Grekland" där två tredjedelar av innehållet handlar om hur en svensk påverkas av Greklands krisen. Där får läsaren veta hur ens sparande, bolån och semester kan komma att påverkas: *"Krisen i Grekland kan leda till svajiga börser i Europa, också i Sverige. De första konsekvenserna i går blev att Stockholmsbörsen föll med tre procent, men den återhämtade sig något senare under dagen. Inget tyder dock på att börserna kommer att lugna sig."*

SvD:s artikel om samma händelse, som har rubriken "Oro för Grekland skakade börserna", fokuserar mer att berätta om situationen på börserna. Den går igenom läget i krisen, vad som kommer hända och har en mer internationell vinkel: *"Börserna backade världen över sedan Aten beslutat att folkomrösta om det senaste förslaget från långivarna, trots att betalningsfristen löper ut i dag."*

När det gäller känslor i rapporteringen finns det en viss skillnad mellan kvällstidningar och morgontidningar. I kvällstidningarna förekommer det oftare uttryck som *"En del ser i dag*

EU som en sorts diktatur” (Expressen) och *“Avgå! Avgå!”* (Aftonbladet), men det förekommer rapportering om känslor i alla tidningar.

Det är tydligast i de två artiklarna från ovan, som handlar om hur börserna reagerat. Svenska Dagbladet är mer återhållsamma i att uttrycka sig med känslomässiga uttalanden medan det i Expressen förekommer förhållandevis ofta. Exempelvis som här: *“Men på Syntagmatorget i Aten i går kväll gav tusentals greker dem fingret i retur.”*

Medan SvDs artikel som mest uttryckte följande om samma händelse: *“- Det kan tyckas förvånande men det verkar som om marknaderna inte tror att det blir så mycket värre än så här, säger Magnus Alvesson, ekonom på Swedbank.”*

En sak som gör det mer anmärkningsvärt är att utdraget från Expressens text är reportertext och i SvDs artikel blir det trots att det är ett citat från en person som intervjuas, inte mer känslomässigt än så.

7.2.2 Elitpersoner

Elitpersonerna som nämns i morgontidningarna har en större bredd. I kvällstidningarna förekommer Angela Merkel, Alexis Tsipras, Magdalena Andersson som är tunga och viktiga namn, men om vi jämför det med morgontidningarnas elitpersoner nämns exempelvis EU-kommissionens ordförande Jean-Claude Juncker, Tysklands finansminister Wolfgang Schäuble, Greklands vice utrikesminister Nikos Chountis och andra premiärministrar från Europa. Alla tidningar använder sig av elitpersoner i texterna. Personer får vara med på grund av deras starka positioner i samhället (Ghersetti, 2012:213-14).

Som vi kan se det finns det bara en skillnad, och den är att värderingen av elitpersoner är annorlunda. Att ha med elitpersoner skiljer sig inte åt på något sätt. Där SvD använder den grekiske professorn Panos Tsakoglou, så tar Aftonbladet in den för publiken betydligt mer välkända svenska professorn Harry Flam. En person som är närmare händelsen men inte är

lika känd för den svenska publiken väljs alltså bort av kvällstidningen. Harry Flam uttalar sig i Aftonbladets artikel "Grekerna står helt utan stöd". Det ger ett bra exempel på hur det ofta sett ut. Elitpersoner som inte har en lika stark koppling får uttala sig i kvällstidningen: "*Makalöst! Det är oseriöst, väldigt fräckt och respektlöst mot de andra euroländerna som ändå ställt upp med så mycket pengar, säger Harry Flam, professor i internationell ekonomi på Stockholms universitet.*"

Uttalandet är mer sensationellt än motsvarigheten hos dagstidningarna. Som i SvDs artikel om samma sak "Allt spelades bort på nolltid": "*På nolltid spelade de bort allt som åstadkommits under flera år av uppoffringar, kritiserar Panos Tsakloglou som länge var ekonomisk rådgivare åt regeringen.*"

Skillnaden mellan dessa är att SvD har pratat med en person som haft inblandning i partiet, medan Expressen väljer att ta ett kraftigt uttalande från en professor på Stockholms Universitet.

Här som i övriga nyhetsvärderingsprinciper ser vi ett mönster som alla tidningar följer. Däremot har morgontidningarna antagligen högre förväntningar på sina läsares förkunskaper samtidigt som läsarna har högre krav på den journalistiska produkten. Valet av igenkänningsnivå hos elitperson går att förklara med teorierna om förenkling. Det blir viktigare att få tydlighet i komplexa sammanhang. Artikeln i sig måste förenklas och det blir tydligare om inte elitpersonen också behöver förklaras (Ghersetti, 2012:214).

7.2.3 Sensation och ovanlighet

Inför folkomröstningen publicerade Expressen artikeln "Förvirring inför ödesröstningen" och Dagens Nyheter "Valsedlarna döms ut inför omröstningen" Båda publicerades 1 juli och är skrivna av folk på plats. Tidningarna har valt att rapportera om en sak som i sig är sensationell, den stora nyheten är att det ska vara en folkomröstning. Men det är i en tid när det egentligen redan är för sent. Det blir inte så sensationellt eftersom turerna har gått fram och tillbaka under en längre tid.

Att det då finns möjlighet att dra på att ingen förstår vad valsedlarna säger, spetsar till hela situationen. Det väljer bägge tidningarna att dra på. För det är mer avvikande än att det bara är folkomröstning (Ghersetti, 2012:213). Däremot förenklas Expressen-artikeln kraftigt för att kunna hålla på det sensationella. I DN är det viktigare att det ska vara så informativt som möjligt. Så här inleds respektive texter:

Expressen 2015-07-01

“ATEN. Den grekiska krisen är nu akut sedan Grekland missade att betala tillbaka ett lån på 1,6 miljarder euro till Internationella valutafonden vid midnatt. På söndag ska grekerna folkomrösta om sin framtid och valsedlarna med frågan är klara. Det är bara ett problem - frågan är rena grekiskan.

Eller vad sägs om denna ungefärliga översättning från grekiska till svenska?”

Dagens Nyheter 2015-07-01

“Krisen i Grekland. Frågan som grekerna ska svara på i söndagens folkomröstning får kritik för att vara alltför teknisk och för att valsedlarna gynnar nej-sidan. Samtidigt fortsatte förhandlingarna och sent i går kväll diskuterades det nya budet av EU:s finansministrar på en telefonkonferens.

• Valsedlarna till söndagens folkomröstning i Grekland har nu tryckts upp. Det är en ganska svårsmält och tekniskt formulerad fråga som väljarna ställs inför:”

Vi ser som i tidigare frågor att nyhetsvärderingen görs på samma sätt, däremot i olika hög grad. Samma saker dras på men får ganska olika förpackning.

7.2.4 Konflikt

Konflikten är ett effektivt sätt att skapa en dramaturgi (Ghersetti, 2012:217). Det används ofta i rapporteringen om Greklandskrisen. Det som tydligast går att se är att den grekiska regeringen allt som oftast är antagonisten. De flesta som uttalar sig är kritiska till de ansvariga politikerna. Det är sällsynt att de får besvara kritiken i samma utsträckning som de kritiseras. Vi har egentligen inte sett någon skillnad i användandet av konflikt i nyhetsvärderingen.

En konflikt är ofta en sådan sak som tillsammans med väldigt sensationella händelser är lätt att göra nyheter av (Nord & Strömbäck, 2005:22). I rapporteringen om krisen i Grekland finns hela tiden direkta eller underliggande konflikter. Det är väldigt tydligt att tidningarna använder sig av konflikterna för att göra nyheterna mer intressanta. Nedan följer exempel på hur det kan se ut. Både allmänt och jämfört mellan tidningarna.

I artikeln "Nya krav tär på semesteröar" (SvD) från 15 augusti säger en anonym restaurangägare: *"Vi röstade nej i folkomröstningen i juli. Men vad är det vi har fått? Ett ja! Vänstern har fått en chans och misslyckats. Nu återstår bara extremhögern."*

Konflikt kan vara svårt att skilja från balans och neutral rapportering. I det här avsnittet undersöks bara om tidningarna nyhetsvärderar konflikter och i så fall om det är samma konflikter i de olika tidningarna. Hur det ser ut med balans och neutral rapportering kommer bättre beskrivas i objektivitetskaptitlet.

Det här är det kriterie för nyhetsvärdering där vi har haft svårast att se några skillnader mellan tidningarna. Ändå går det att i nästa exempel se en viss skillnad. Inte på vilken konflikt som tas fram, utan snarare beskrivningen av den. DN:s artikel gör en betydligt djupare analys av konflikten inom Syriza efter omröstningen i det grekiska parlamentet i augusti jämfört med motsvarigheten i Expressen som skrev såhär om oenigheten i parlamentet: *"Hans vänsterparti Syriza har haft stora interna konflikter. Mer än 40 av hans partikamrater röstade emot honom när parlamentet beslutade om överenskommelse på fredagen."*

DN förklarade samma sak så här: *“Om de 43 revolterande Syrizaledamöterna även röstar mot Tsipras i förtroendestämman blir det ett snabbt nyval i höst; ett nyval som riskerar att föra hela den segdragna processen att lösa Greklands kris tillbaka till ruta ett”*

I exemplet syns något av den skillnad i hur den här konflikten gestaltas. Bägge tidningarna gör samma poäng. DN-exemplet ger en djupare förklaring men stannar inte där. Expressen berör inte konflikten mer, vilket DN gör. De går igenom konflikter, orsaker och eventuella följder med lika stort utrymme som hela Expressens artikel är totalt. Den stora skillnaden utöver att det är en dagstidning och en kvällstidning är att Expressen har gjort en rewrite från BBC, medan DN:s artikel är skriven av korrespondenten Dan Lucas.

Vi ser inte några större skillnader mellan tidningarna för hur konflikter framställs i övrigt. Så om det handlar om vilken tidning som har skrivit eller någon annan orsak till hur konflikten framställs kan vi inte svara på.

7.3 Framing

Huvudfråga: Skiljer sig tidningarnas gestaltning av Greklandskrisen?

Utifrån de artiklar som vi har undersökt under den här tidsperioden syns en liknande gestaltning av Greklandskrisens orsak. Roten till att Grekland har hamnat i en ekonomisk kris är den samma i alla tidningar - det går inte att komma ifrån att Grekland är skyldiga EU/IMF väldigt mycket pengar.

Rapporteringen handlar ofta om kritik mot den grekiska regeringen som har misskött sig. Men det som skiljer sig åt är hur pass ingående och hur mycket tidningarna fokuserar på problem och lösningar. Vi upplever att kvällstidningarna har en större tendens att prata om problemen och dessutom väldigt förenklat. Det skulle kunna förklaras med att

morgontidningarna är mer benägna att ha korrespondenter på plats men även med att de är just morgontidningar med sin typiska journalistik. I morgontidningarna tycks det finnas ett större utrymme och kunskap att djupare gå in på orsaker och lösningar i den grekiska krisen med fler artiklar och därmed även fler vinklar. Som till exempel inför röstningen i det tyska parlamentet om ett nytt stödpaket till Grekland i juli.

Dagens Nyheters publicerade den 17 juli artikeln *“Tyskland säger ja - trots kritiska röster”* skriven av korrespondent Jan Lewenhagen. Den handlar om den stundande omröstningen och vad som är att vänta. Dagen efter publiceras en ny artikel av Lewenhagen vid namn *“Ett tyskt ja - men inte utan kritik”*. Detta medan Aftonbladet gjorde en rewrite på en tysk tidning som fick namnet *“Tyskt JA till Grekiskt nödlån: “Alternativet är ett förutsägbart kaos”*

Ingressen i Aftonbladets artikel inleds med: *“Tyska parlamentet sa ett rungande ja till ett tredje stödprogram till Grekland.”* DN:s artikel å andra sidan rapporterar om samma händelse men mer informativt och mer nyanserat än Aftonbladet då det fokuserar på kritiken inifrån Angela Merkels parti angående det nya stödpaketet till Grekland.

Några andra exempel på hur morgontidningarna problematiserar krisen är hur krisen påverkar den grekiska medborgarens liv, som i artikeln *“Extra tufft för små butiker”*. Den handlar om hårt drabbade butiksägare. Även det höga politiska spelet går igenom i artiklar som *“Allt spelades bort på nolltid”* som handlar om Syrizas tuffa förhandlingar. Bägge artiklarna publicerades i SvD den 1 juli.

För att koppla detta till framingteorin, alltså att vissa delar väljs ut och rapporteras och vissa delar väljs bort, vilket påverkar hur människor uppfattar något (Entman, 1993:52), så får morgontidningsläsarna helt enkelt mer information och förståelse för Greklands krisens olika nivåer, medan kvällstidningarna oftare har mer övergripande rapportering om viktiga händelser.

Detta är kanske inte särskilt häpnadsväckande resultat. Tidningarna har olika målgrupper som de skriver för och det finns med all sannolikhet en anledning till att rapporteringen det skiljer sig mellan de olika tidningstyperna.

När det gäller tidningarnas ordval och formuleringar i rapporteringen av Greklandskrisen kan vi se att kvällstidningarna gärna använder lite mer laddade ord som till exempel ödesomröstning (Expressen) medan DN benämner samma händelse som omröstning. Mer om det i kapitlet om objektivitet.

7.4 Objektivitet

Var tidningarna objektiva i sin rapportering?

En del i vår undersökning som gör att relevansen blir hög är att vi i vårt urval valt bort allt som inte har handlat om krisen (Westerståhl, 1972:153-154). Det gör per automatik inte att allt som skrivs om är relevant, men ökar den sannolikheten avsevärt.

Objektivitetsundersökningen har gjorts med Westerståhls objektivitetsmodell (Westerståhl, 1972:12). I den ingår, som vi pratat om, en del som bygger på principerna kring nyhetsvärdering. Vår analys av nyhetsvärderingen landar i att den inte skiljer sig åt. De olika tidningarna använder sig av samma verktyg men trycker olika mycket på sakerna.

7.4.1 Balans

Balansen är kanske där det i undersökningen går att hitta mest skevheter. Ingen av tidningarna låter sällan två sidor av en konflikt få lika mycket utrymme. Som vi pratat om i delen om konflikt ställs ofta konflikter upp, men de som genomgående får mest utrymme är de som kritiserar den grekiska regeringen. Möjligen ser vi ändå här att Aftonbladet och Expressen faktiskt har en något bättre balans. Vilket kan bero på att de oftare har rewrites och förenklingar och är inte lika djupgående som morgontidningarna, som antagligen har journalister med mer kunskap, vilket i sin tur gör att de tolkar händelser oftare än

kvällstidningsjournalister. Att kvällstidningarna skulle ha fler rewrites än dagstidningarna kan vi inte säga något om i andra fall än i vår egen undersökning.

Obalansen kan vi exemplifiera med artikeln "Allt spelades bort på nolltid". Om vi bara pratar om den huvudkonflikten som finns i artikeln går det definitivt att säga att parterna inte på lång väg ges lika mycket utrymme.

Protagonisten som här är Panos Tsakoglou driver hela artikeln framåt. Tsipras citeras bara indirekt men därefter får Tsakoglou åter komma in och uttala sig. Tsakoglou uttalar sig i kritiska ordalag om regeringen gång på gång och den kritiken besvaras aldrig. Det hade varit enkelt att bara lägga in uttalanden som rör det, men det görs aldrig: *"- Rent önsketänkande, säger Panos Tsakoglou, professor för internationella och europeiska studier vid universitetet i Aten, och beskriver Alexis Tsipras som en politiskt oerfaren studentledare som plötsligt blivit regeringschef."*

Det finns i texten fler exempel på hur Tsakoglou får kritisera Tsipras och hans regering. Åsikter som Tsipras uttryckt tas däremot bara med en gång och då ser det ut såhär: *"Tsipras talar fortfarande om röda linjer och anklagar långivarna för att förnedra Grekland. Det går hem bland de grekiska väljarna. Men blir det nej i folkomröstningen på söndag kommer stämningarna snabbt svänga när grekerna inser vad som håller på att hända."*

Att kvällstidningar ofta plockar in elitpersoner i samband med att det görs rewrites kan också vara en aspekt i det som påverkar balansen positivt. Om det handlar om rewrites eller om det är förenklingar av sammanhangen som spelar mest roll, det är svårt att dra slutsatser kring.

I Expressens artikel *"Förvirring inför ödesomröstningen"* tas ett citat från Alexis Tsipras och ett från Jean-Claude Juncker. Deras uttalanden tas med för att de är respektive sidas mest kända företrädare. I övrigt tillför det inte så mycket. Med den dubbla igenkänningen kommer också en ofrivillig balans, åtminstone i den konflikten: *"Om grekerna nu röstar nej till detta,*

röstar de samtidigt nej till att fortsätta i eurozonen? Nej, säger landets premiärminister Alexis Tsipras. Ja, säger EU-kommissionens ordförande Jean-Claude Juncker.”

Det är betydligt vanligare att ingen från den grekiska regeringen får uttala sig alls. Nu balanseras konflikten mellan EU och Grekland, men i övriga artikeln får grekiska privatpersoner gå hårt åt Alexis Tsipras och hans parti Syriza.

7.4.2 Neutralitet

Genomgående är det en god neutralitet i reportrarnas texter, men undantag förekommer. Det är vanligare att det används värderande ord och att texten kan vara mer tyckande, om det är en korrespondent på plats. Ett exempel på hur det kan se ut finns i Annika Ström Melins text i DN från den 17 juni “Grekland kan pusta ut” där hon skriver: *“Fler omröstningar väntar under fredagen. Men eftersom det ser ut att bli ett ja i Tyskland kommer sannolikt inga mindre medlemsstater mopsa sig, även om till exempel Slovakien säkert skulle vilja.”*

Ett annat är Tomas Lundins intervju med vice utrikesminister Nikos Chountis där han skriver i SvDs artikel *“Högt spel in i det sista”*: *“Det är precis detta, denna orubbliga hållning, som får resten av länderna i eurozonen att förtvivla. Kompromisser och bud sista sekunden har gång på gång förkastats av regeringen. Samtidigt har Grekland bit för bit närmat sig avgrunden.”*

I olika sammanhang tillåts olika sidor komma med starka påståenden. Detta tycks ha mer att göra med möjligheten att få till spektakulära uttalanden än något annat. Och i texterna är det här något som oftare förekommer hos kvällstidningarna. Det kan vara i både direkta citat, reportertext eller indirekta citat. Vanligast förekommande med värdeord är ändå personer som intervjuas. Så exemplen ovan är undantag.

Så här beskriver Expressens Mats Larsson grekernas känslor inför EU den 1 juli, i artikeln *Förvirring inför ödesomröstningen*: *“Alla i Grekland känner till hur dåvarande*

premiärminister Metaxas sa nej till den italienske diktatorn Mussolinis krav 1940 att få gå in i Grekland. En del ser numera EU som ett slags diktatur.”

De värdeord som förekommer i dagstidningarna är sällan så vassa, däremot är det inte ovanligt att journalisten själv använder värderord i sina beskrivningar. Det här kan ha att göra med den skillnad i kunskap om området som ändå tycks finnas. DN och SvD lägger betydligt mer resurser på sin rapportering och kan på så vis göra en mer tolkande journalistik.

Kvällstidningarna, som inte lägger samma resurser på ämnet, gör också en mer beskrivande journalistik. Precis som när det handlade om balans kan vi här bara uttala oss om det som omfattas i vår undersökning.

Det är betydligt mer obalans än vad det är dålig neutralitet. När värdeord förekommer är det ofta personer som intervjuas som får uttrycka sig starkt och oemotsagda. Ett sätt att lösa problemet är att reportern då tar rollen som motpart. Det här händer sällan. Den här tendensen går att se hos alla tidningar. *“I DN:s artikel: Valsedlarna döms ut inför omröstningen”* ges ekonomiprofessorn Aristides Hatzis utrymme att rikta den här typen av kritik mot regeringens omröstning: *“- Den är ett skämt. Folk ska rösta om ett avtal som har uppdaterats flera gånger sedan det lades fram.”*

“- Inte ens specialister förstår allt i det här avtalet. Det finns inte en chans att man hinner ge alla väljare en kopia för att läsa igenom det, ännu mindre ett appendix som förklarar innehållet.”

Ingen får bemöta kritiken alls i texten. En sida tillåts uttala sig och använder värdeord och motsägs heller aldrig av reportern. Så även om reportertexten i sig är neutral, gör obalansen att helheten inte är objektiv. För när endast en person får uttala sig och gör det i kraftiga ordalag då blir det även ett problem med neutraliteten. För när enbart en sidas åsikter förs fram då förmedlar den omedvetet ett synsätt eller värdering. Det här resonemanget handlar egentligen om att neutralitet och balans inte existerar utan varandra.

8. Slutdiskussion

Ett problem som lyfts av bland andra Picard, är det faktum att EU:s medborgare nästan uteslutande får sin information om vad som händer i unionen från inhemsk media. Det finns helt enkelt inte en tvärgående rapportering inom EU. Det här blir speciellt problematiskt när det visar sig att den inhemska rapporteringen är ensidig.

Det vi kan se i vår undersökning är att grekerna behandlas som objekt fastän deras åsikter kanske borde stå i centrum. De blir inte tilltalade utan det är andra makthavare som uttalar sig om dem. Metaforiskt känns det nästan som att de blir behandlade som bångstyriga tonåringar och föräldrarna pratar om hur de ska få bukt på problemen. Beskrivet på ett annat sätt, blir det i vår undersökning tydligt att styrande grekiska politiker kanske inte alltid målas upp som den stora boven av tidningarna. Istället får människor uttala sig kritiskt om de grekiska politikerna, som inte får försvara sig i samma utsträckning. När då en majoritet av befolkningen tar till sig nyheter om den här händelsen genom en rapportering som låter den ena sidans problembeskrivning ta nästan allt utrymme, blir det svårt att inte samma tankar också fastnar hos befolkningen.

Lägger vi till att situationen innehåller så många olika faktorer, går det inte nödvändigtvis att göra antaganden om vad som har orsakat vad. Medierapporteringen som den ser ut här riskerar att skapa två sidor, där vissa länders media lyfter ett perspektiv och andra länders media ett annat, trots att ingen egentligen med säkerhet kan hävda det ena eller andra. För länder som är medlemmar i samma union verkar då den här rapporteringen polariserande bland medlemmarna - en spricka bland EU:s medlemmar som motarbetar hela tanken med unionen. Det är såklart inte mediernas roll att hålla ihop unionen, men det är inte heller deras roll att försvåra sammanhållningen.

Som Patterson, Djerf-Pierre och Weibull menar har mediernas makt över opinionsbildningen ökat, då den tolkande journalistiken blivit allt vanligare (Patterson, 1993:67-68)(Strömbäck 2012:278). Journalister står för tolkningarna som senare når medborgarna och i en sådan här rapportering med komplexa orsakssamband från ett annat land, är det viktigt att göra journalistik efter konstens alla regler. Annars finns risken att vi kommer att se på grekerna på

ett sätt som i stor utsträckning bygger på några få människors personliga tolkningar. När det i själva verket kanske beror på något helt annat.

Om vi jämför med Rafterns undersökning på finanskrisen i Irland med den svenska rapporteringen av den grekiska finanskrisen, så är det att personer på plats som skriver mycket om det specifika ämnet i större utsträckning får tolka skeendena. Det här har vi sett när vi har jämfört DN och SvD med Aftonbladet och Expressen, där de två förstnämnda har haft journalister som varit återkommande i rapporteringen. De har i en större utsträckning fått agera experter. Det här är en tendens till det Rafter beskriver som pseudojournalistik, där journalisten istället för att agera granskare, får tycka om det som händer (Rafter 2014:5).

Med det sagt vill vi inte på något sätt kalla DN:s och SvD:s journalisters arbete för pseudojournalistik, men det är samma typ av tendens som i det irländska exemplet. Och det kan vi knyta till inledningen av det här kapitlet, där vi pratar om svårigheterna att faktiskt avgöra vad den här ekonomiska krisen beror på. Vad är det som gör att journalisterna skulle klara av att avgöra det som inte andra experter klarar?

9. Vidare forskning

Avslutningen i det föregående kapitlet leder oss in på vad som skulle vara intressant att arbeta vidare med. Det skulle exempelvis vara mycket intressant att se hur mycket av rapporteringen av Greklands krisen som faktiskt var tolkningar. Som vi tidigare nämnt har Strömbäck pratat om att det är runt 40% av den svenska journalistiken som är just tolkande (Salgado & Strömbäck, 2011:153). Blir det mer tolkande journalistik när det är ett så komplicerat ämne som just Greklands krisen (som dessutom är utomlands) och där det är specialiserade journalister som sköter rapporteringen? Här vore det intressant att kunna ta ett stort urval och kanske titta på hela perioden sedan starten 2007.

En annan studie som vore intressant är en liknande den av Touri och Rogers, applicerad på det svenska medielandskapet. Deras studie handlar om hypotesen och kritiken om att brittisk press "eldar på" en skepsis mot det europeiska samarbetet (Touri & Rogers, 2013:175).

Vilken uppfattning får den svenska mediekonsumenten av EU och EMU? Är rapporteringen om Grekland ett avskräckande exempel?

10. Källförteckning

10.1 Tryckta källor

Assimakis, Tseronis - *Multimodal argumentation in news magazine covers: A case study of front covers putting Greece on the spot of the European economic crisis* (2015) *Discourse, Context & Media*, Volume 7, DOI:10.1016/j.dcm.2014.12.003

Asp, Kent - *Mediernas prestationer och betydelse - Valet 2010* (2011) Intellecta Infolog, Kålleröd

Bângăoanu, Alina; Negrea, Elena; Dascălu, Roxana - *Communicating the European (Lack of) Union. An Analysis of Greece's Financial Crisis in Communication Terms* (2010) *Journal of Communication & Public Relations* . 2010, Vol. 12 Issue 1, p27-38.

Bergström, Göran, Boréus, Kristina (red.) - *Textens mening och makt, Metodbok i samhällsvetenskaplig text-och diskursanalys, andra upplagan* (2005) Studentlitteratur AB, Lund. Replica Press PVT LTD, India

Djerf-Pierre, Monika & Wiik, Jenny - *Journalistiken och journalisterna i Nord*, Lars & Strömbäck, Jesper - *Medierna och demokratin* (2012) Studentlitteratur AB, Lund. Upplaga 2:3

Entman, Robert M. - *Toward clarification of a fractured paradigm* (1993) *Journal of Communication* - Volume 43, Issue 4, pages 51–58, December 1993 DOI: 10.1111/j.1460-2466.1993.tb01304.x

Esaiasson, Peter; Gilljam, Mikael; Oscarsson, Henrik; Wängnerud, Lena - *Metodpraktikan - Konsten att mäta individ och samhälle* (2012) Norstedts Juridik. Stockholm

Ghersetti, Marina - *Journalistikens nyhetsvärdering i Nord*, Lars & Strömbäck, Jesper - *Medierna och demokratin* (2012) Studentlitteratur AB, Lund. Upplaga 2:3

Hadenius, Stig; Weibull, Lennart & Wadbring, Ingela - *Massmedier - Press, radio och tv i den digitala tidsåldern* (2011) Ekerlids Förlag. Tryckt i Falun. 10:upplagan

Johansson, Bengt - *Partipropaganda i spalterna?* i Holmberg, Sören; Weibull Lennart, Oscarsson, Henrik - *Lycksalighetens ö: fyrtioen kapitel om politik, medier och samhälle* (2011) SOM-Institutet. Göteborg ISSN: 0284-4788

- McCombs, Maxwell - *Makten över dagordningen, Om medierna, politiken och opinionsbildningen*, (2006) Första upplagan. SNS Förlag. ws Bookwell, Borgå, Finland
- Nord, Lars & Strömbäck, Jesper - *Medierna och demokratin* (2012) Studentlitteratur AB, Lund. Upplaga 2:3
- Nord, Lars & Strömbäck, Jesper - *Hot på agendan* (2005) Krisberedskapsmyndigheten (KBM) Edita, Västerås
- Patterson, Thomas E. - *Out of order* (1993) Published by Alfred A. Knopf, Inc. New York
- Picard, Robert G. (red.) - *The Euro Crisis in the media - Journalistic coverage of economic crisis and european institutions* (2015) Published by I.B.Tauris & Co. Ltd, London
- Rafter, Kevin - *Voices in the crisis: The roles of media elites in interpreting Ireland's banking collapse* (2014) European Journal of Communication
DOI:10.1177/0267323114537787
- Salgado, Susana & Strömbäck, Jesper - *Interpretive journalism: A review of concepts, operationalizations and key findings* (2011) Journalism - doi:10.1177/1464884911427797
- Shehata, Adam - *Medierna och makten över publiken* i Nord, Lars & Strömbäck Jesper- *Medierna och demokratin* (2012) Studentlitteratur AB, Lund.
- Strömbäck, Jesper - *Journalistiken och politiken* i Nord, Lars & Strömbäck Jesper - *Medierna och demokratin* (2012) Studentlitteratur AB, Lund.
- Touri, Maria & Rogers, Shani Lynn - *Europe's Communication Deficit and the UK Press: Framing the Greek Financial Crisis* (2013), Journal of Contemporary European Studies Volume 21, Issue 2, DOI: 10.1080/14782804.2013.815462
- Tracy, James F. - *Covering "Financial Terrorism"* (2012) Journalism Practice, Volume 6, Issue 4, 2012. DOI: 10.1080/17512786.2011.633789
- Westerståhl, Jörgen - *Objektiv nyhetsförmedling* (1972) Kungliga Boktryckeriet P.A. Norstedt & Söner, Stockholm

10.1 Elektroniska källor

www.svt.se, 1 <http://www.svt.se/nyheter/utrikes/besluten-som-avgor-greklands-framtid>

www.svt.se, 2 <http://www.svt.se/nyheter/utrikes/inga-fler-forhandlingar-innan-folkomrostningen>

www.svt.se, 3 <http://www.svt.se/nyheter/utrikes/tyskland-sade-ja-till-raddningspaket-till-grekland>

www.svt.se, 4 <http://www.svt.se/nyheter/eu-bekraftar-lan-till-grekland>

www.sverigesradio.se <http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=83&artikel=6200124>

10.3 Empiriskt material

Artiklar som är med i undersökningen:

30 juni

Expressen - Börskrasch i USA – Mats Larsson

DN - Demonstranter slöt upp för nej-sidan – Marianne Björklund

DN - EU vädjar till grekerna att rösta ja – Ström Melin/Lewenhagen

DN - UD: Ta med extra kontanter på resan – Katarina Lagerwall

SvD - Andersson tror på slut för grekiskt stödpaket - Ohlin/Fröberg

SvD - Högt spel in i det sista – Tomas Lundin

SvD - Oro för Grekland skakade börserna – Carlsson/Dickson/Nordh

1 juli

Aftonbladet - Grekerna står helt utan stöd – Höök/Hammarström/Lundberg

Expressen - Förvirring inför ödesröstningen – Mats Larsson

DN - Valsedlarna döms ut inför omröstningen – Marianne Björklund

SvD - Extra tufft för små butiker – Tomas Lundin

SvD - "Allt spelades bort på nolltid" - Tomas Lundin

17 Juli

DN - Tyskland säger ja - trots kritiska röster - Jan Lewenhagen

DN - Grekland kan pusta ut – Annika Ström Melin

DN - Försvagad Tsipras går mot nyval – Pia Gripenberg

Expressen - Grekiska bankerna kan öppna på måndag - Evelina Malteson

SvD - ECB sträcker ut en hand till grekiska banker – Sven Carlsson

18 Juli

DN - Ett tyskt ja - men inte utan kritik – Jan Lewenhagen

Aftonbladet - Tyskt JA till Grekiskt nödlån: "Alternativet är ett förutsägbart kaos" - Petter Larsson

SvD - Tyskt ja till samtal om grekiskt stöd – Mattias Mächs

15 Augusti

Aftonbladet - Grekland får stöd - på 810 nya miljarder – Gustaf Eriksson

DN - Parlamentets ja kan sluta i grekiskt nyval - Dan Lucas

Expressen - 86 miljarder euro i stödpaket - Anton Emanuelsson

SvD - Nya krav tär på semesteröar – Tomas Lundin

11. Analysschema

Syfte: att undersöka hur svenska tidningar rapporterade om Greklands krisen

Frågeställningar:

1. Skiljer sig tidningarnas nyhetsvärdering?
2. Skiljer sig tidningarnas gestaltning av Greklandskrisen?
3. Var tidningarna objektiva i sin rapportering?

Nyhetsvärdering

”McManus nyhetsvärdering (Nord & Strömbäck, 2005:22)

1. Nytt - hur ny är händelsen eller frågan? (Görs en grej av att det är det senaste?
Direkt?)
2. Närhet - hur geografiskt nära publiken är händelsen eller frågan?(Hur kopplas det till Sverige?)
3. Konsekvens - hur viktig är händelsen eller frågan för den lokala publiken? (Påverkan i Sverige?)
4. Känslor - hur mycket känslor väcker frågan eller händelsen? (Vilka känslor förmedlas?)
5. Betydelse - hur välkända är människorna kring händelsen eller frågan?(Hur stort utrymme får elitpersonerna?)
6. Ovanlighet - hur osannolik eller överraskande är händelsen eller frågan? (Finns det något sensationellt? Vem rapporterar mest om det sensationella?)
7. Konflikt - hur mycket oenighet finns det mellan personer, organisationer, nationer eller mellan människa och natur?(Personerna och organisationerna är här då Grekland Tyskland/EU, inom det grekiska politiska systemet) ”

Framing

- Gestaltas nyheten på olika sätt i de olika tidningarna?
- Ger tidning X en orsak, problem och lösning på GK i artikeln?
- Vilka aspekter tas med i artikeln i tidning X & Y (är det samma ingredienser i tidningarnas olika artiklar om samma nyhet?)
- Vilka ordval och beskrivningar får artikelns aktörer, fenomen och händelser?

Objektivitet

- **Saklighet** - Sanning (kommer ej att undersökas, se längst ner)
- **Saklighet** - Relevans (besvaras genom nyhetsvärderingsprinciper enligt Westerståhl)
- **Opartiskhet** - Balans
  - Ges båda parterna lika mycket utrymme?
  - Hur mycket får de uttala sig och om vad?

- **Opartiskhet** - Neutral presentation
  - Används värdeord i texten - positiva eller negativa? Och med detta: tar förmedlaren avstånd eller identifierar sig förmedlaren med aktörer eller händelsen?